

Bärproletariatet

Sommaren 2020 hände det att **Pelle Sunvisson** inte kunde öppna högerhanden på morgonen vissa dagar utan att hjälpa till med den andra. Det blev så när han plockade upp till 70 kilo blåbär om dagen. I *Svarta bär* berättar han om hur livet som ukrainsk bärplockare i Sverige kan vara.

– Jag valde att skriva skönlitterärt för att jag inte är journalist och i ett försök att skildra villkoren så som de upplevs av dem som plockar, säger han till Kommunalarbetaren.

Han kan både ryska och en del rumänska, Östeuropa har intresserat honom länge. Han har sett vilka arbetsförhållanden de östeuropéer som kommer till Sverige har och tänkte att enda sättet att verkligen få veta hur det är, var att gå in i den världen. Han utgav sig för att vara plockare själv. 2020 var ett bra bärår samtidigt som få plockare kom på grund av pandemin. Det gjorde att det var lättare än vanligt att tjäna pengar. De år när det är många som plockar och ont om bär har många av plockarna från Ukraina och andra länder i Östeuropa svårt att få intäkterna att täcka utgifterna för resan.

Åker man E4:an norrut möter man första bärplockarläggen i Älvkarleby kommun. I Söderhamns kommun hade man 2020 ett tiotal läger med det största vid Tönnebro. Också ukrainare kommer till trakter med märkliga namn som Adak och Malå som ger konstiga associationer på ukrainska och ryska.

Bärplockarkollektiven jobbar under olika förutsättningar. Thailändarna kommer hit efter kontakter med Migrationsverket. Är garanterade viss lön. Bor under ordnade förhållanden. Östeuropéerna som EU-medborgare kommer hit efter privata kontakter med bäruppköpare.

Relationerna mellan bärplockarna och lokalbefolkningen i glesbygd är inte helt utan problem. Samtidigt som arbetsförmågan hos detta proletariat imponerar oavsett om det

är thailändare eller polacker blir det en del nerskräpning i skogen och någon cykel försvinner ibland. Troligtvis är då syftet att "spana av" en skogsbilväg och lokalisera var bären finns. Många markägare har därför valt att stänga av skogsvägar med olika former av hinder.

I mitt grannskap fanns i somras en grupp bulgariska bärplockare. De bodde primitivt i mini-bussar och tält. I tätorten finns villiga uppköpare av bären som sen går vidare till större grossister. Som bekant är det problem med att hitta inhemsk arbetskraft till alla skogliga näringar. Alla som har tillbringat någon dag på en myr eller ett kalhygge för bärplockning känner förutsättningarna. Den svenska arbetskraften lyser med sin frånvaro.

De är lätt att få vibbar av **Martin Andersen Nexös** klassiker *Pelle erövraren* när det gäller dessa utländska bärplockare. Det gäller även den romska kvinnan som säljer blåbär utanför matvarubutiken. Då var de fattiga svenskar i Sydsverige som inte hade råd med en Amerikabiljett tog sig över till Bornholm och tog vilka jobb som helst.

Pelle Sunvisson bok är ett intressant tidsdokument om ett nutida proletariat.

Rolf Karlman

Svarta bär

Pelle Sunvisson

Verbal

